

вреда: размѣсватъ семената си съ житнитѣ зърна и земедѣлецътъ добива по-долнокачествена храна.

Ти виждашъ още, че между житнитѣ класове се срѣщатъ и синьозеленикави; тѣ сж по-кжси и стърчатъ изправени нагоре.

Вземи едно здраво зърно отъ здоровъ класъ и едно отъ другитѣ класове, които ти вече познавашъ като нездрави. Смачкай дветѣ зърна. Отъ здравото зърно излиза единъ млѣченъ сокъ, а болното зърно е изпълнено съ особенъ маслинено-мазенъ прахъ, който мирише на развалена риба. Всѣко зърно отъ болния класъ е изпълнено съ такъвъ прахъ.

Ето, ти откри по зимницата така наречената **твърда, мазна, или смрадлива главня**.

Щомъ житото узрѣе и ние започнемъ да го вършеемъ, изпълненитѣ съ черния прахъ зърна се разкжсватъ. Този прахъ попада по сламата и здравитѣ зърна.

Да вземемъ отъ този прахъ и да го разгледаме подъ увеличително стѣкло (микроскопъ), което увеличава до 300 пжти. Ще видимъ, че прахътъ е съставенъ отъ много зрънца. Тѣ сж толкова дребни, че трѣбва да наредимъ едно до друго 50 такива зрънца, за да получимъ дължината на единъ милиметъръ! Едно главниво зърно съдържа милиони такива зрънца, а тѣ сж въ състояние да заразятъ съ милиони здрави зърна.

Ако посѣемъ заразено съ главня пшеничено зърно, заедно съ зърното поникватъ въ видъ на влакнѣнца и полепналитѣ по него главниви зрънца. Влакнѣцето навлиза въ токущо поникналото пшенично растение и расте заедно съ него, разклонява се въ цѣлото му стѣбло и прониква въ всѣки цвѣтъ. Вмѣсто зърна, въ класоветѣ се образуватъ пакъ главниви зрънца.

И така: **що е главня?** — Много мънички, невидими съ просто око зрънца, семенца на една гжбичка. Тѣзи семенца се наричатъ **спори**. Тѣ се разнасятъ отъ вѣтъра и така болестъта се разпространява.

Загубата, която мазната главня нанася на земедѣльца, е грамдна. Тя намалява жътвата му съ половина, дори и съ две трети. Главнивото жито има лоша цена. Смлѣното отъ такова жито брашно е сиво и има неприятенъ вкусъ и миризъ. Хлѣбъ, изпеченъ отъ такова брашно, не бухва и е горчивъ.

Помни, млади земедѣлце: за да запазишъ своята зимница отъ главня, преди посѣване трѣбва да почистишъ семето съ триоръ, а следъ това да го промиешъ съ разни отрови, които убиватъ главнивитѣ спори. Не сѣй непрочистено и непромито семе!*)

*) За прочистването и промиването на семето прочети статията „Какво то семето, такова и племето“, помѣстена въ кн. 2 на „Н. Цѣлина“ т. г.